

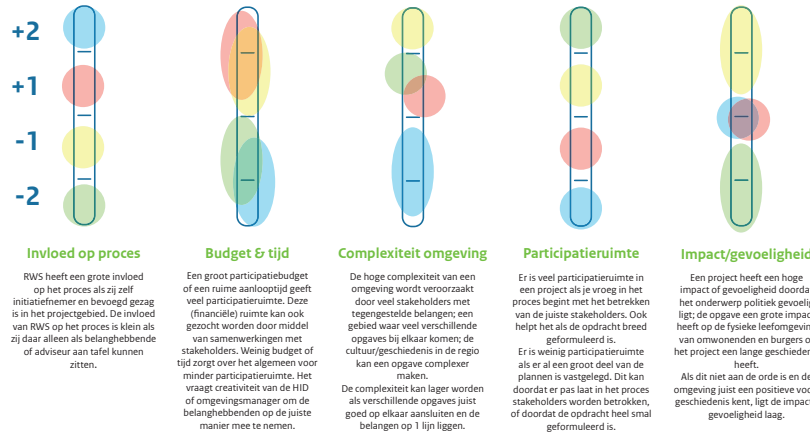
Participatie Parcours

Navigeren in de omgevingswet voor Rijkswaterstaat

STURINGSSTIJLEN

Knoppen voor participatie

De schuifjes in de afbeelding geven de parameters weer waarmee een goede participatiestrategie te bepalen is. Door bij ieder schuifje een kleur te kiezen, kom je uit op 1 van de 4 sturingsstijlen. Je kan de vragen uit het parcours gebruiken om te helpen in de keuze.

Sturingsstijlen

De combinatie van schuifjes leidt tot een passende sturingsstijl.

<p>Presterende overheid <i>Een gezamenlijk bepaald doel</i></p> <p>Actie ✓ Duidelijk resultaten gezamenlijk vaststellen door een besluitsovereenkomst en een helder participatieplan. Maak een goede stakeholder- en risicoanalyse. Communiceer helder over welke ruimte er wel/niet is om mee te denken.</p> <p>Kans ✓ Doelgericht en binnen budget een project afronden, waarbij omgeving meedenkt over de uitkomst. Er is een helder proces voor alle partijen, waarbij je stuur op prestatie maar wel vanuit een gezamenlijk doel.</p> <p>Alarm ⚠ Als wensen van de omgeving niet aansluiten bij het vooraf bepaalde proces, ontstaat frictie.</p> <p>Podium 🏆 Bij vooraf bepaalde mijlpalen, wanneer er een succes is gebekt op een bepaald resultaat, bij oplevering</p>	<p>Netwerkende overheid <i>Samen de taart vergroten</i></p> <p>Actie ✓ Door samenwerking ontstaat een gedeelde verantwoordelijkheid met stakeholders. Leg dit vast als gedeeld uitgangspunt. Maak participatie een speerpunt. Richt een bestuurlijke stuurgroep in bij hoge impact/voeligheid.</p> <p>Kans ✓ Straal één overheid uit met de partners. Zorg voor een open proces en maak gebruik van de inbreng van steen van omgeving & partners voor een beter resultaat.</p> <p>Alarm ⚠ Manneer de verwachtingen van de omgeving niet synchroon lopen met de stappen in het project, wanneer het proces te lang duurt en er voldoende sturing is (te vijf proces).</p> <p>Podium 🏆 Op regelmatige basis, d.w.z. wanneer er een ontwikkeling in het proces is (positief of negatief). Zet waar dat kan, andere stakeholders in de schijnwerper.</p>
<p>Rechtmatige overheid <i>Vanuit transparantie</i></p> <p>Actie ✓ Heldere kaders schetsen, tijdig en voldoende blijven informeren, naalgbare stappen zetten. Duidelijk aangeven welke ruimte er is en hier ook naar handelen.</p> <p>Kans ✓ Ga in gesprek met de omgeving en weeg belangen zorgvuldig af. Rond de opgave af binnen de gestelde kaders, maar wees helder over keuzes die gemaakt worden.</p> <p>Alarm ⚠ Als wensen van de omgeving niet aansluiten bij het rechtmatige proces, ontstaat frictie.</p> <p>Podium 🏆 Bij formele mijlpalen en oplevering.</p>	<p>Responsieve overheid <i>Ruimte bieden voor nieuw initiatief</i></p> <p>Actie ✓ Meedenken waar dat nodig is en participeren daar waar kansen liggen. Dit vraagt om goed nictie in wat speelt in de regio. Ij moet andersom ook zichtbaar zijn in het netwerk van betrokken stakeholders.</p> <p>Kans ✓ Een zeer tevreden omgeving zonder grote inspanningen. Je laat zien wat een betrouwbare overheid kan zijn, die ruimte geeft. Je kan de regio bij lokale overheden laten.</p> <p>Alarm ⚠ Uitkomsten kunnen mogelijk niet aansluiten bij koers en wensen RWS. Dit vraagt een heel andere houding. Pas op dat je niet alleen mag aansluiten vanwege 'beschikbaar budget'.</p> <p>Podium 🏆 Als een van de partners bij mijlpalen.</p>

Het Participatie Parcours

Participatie is natuurlijk niet nieuw voor Rijkswaterstaat. Toch is het belangrijk in de Omgevingswet om hierover bewuste keuzes te maken. De vragen die afgebeeld staan in het participatie parcours helpen je om deze keuzes te maken. Gebruik de stappen om te schuiven aan de knoppen voor participatie en ontdek welke sturingsstijl past bij de opgave.

Online Participatie Parcours
Wil je ook aan de knoppen draaien? In het online participatie parcours kan je de schuifjes aanpassen en zien welke sturingsstijl het best past.

1. Is er een opgave met invloed op de omgeving?

Wanneer deze vraag met 'ja' is beantwoord, zijn er een aantal kaders die helder moeten zijn:

- Wat is de opgave?
- Wat voor soort project/opgave is het? Is er sprake van een projectbesluit of misschien vergunningverlening. Nieuwe aanleg of een V&R opgave? Of misschien een project van derden? Wat is het type areaal?
- In welke fase in het proces bevindt de opgave zich? Dit heeft invloed op hoeveel participatieruimte er (nog) is.

2. Wat zijn de kaders van deze opgave?

De kaders zijn bepalend voor de keuzes die je maakt voor de inzet van participatie. Participatie is immers altijd maatwerk:

- Heeft de opgave een grote impact (verandering) op de leefomgeving van bewoners in de regio?
- Licht het project politiek gevoelig of is er een geschiedenis met participatie in de opgave?
- Hoeveel budget en tijd is er beschikbaar?
- Is er sprake van een complexe omgevingsopgave? Bijv. als er veel stakeholders betrokken zijn, die ook nog eens verschillende belangen hebben of wanneer er meerdere opgaves bij elkaar komen.

3. Wat is de rol van RWS in de opgave?

Er zijn binnen de omgevingswet vier rollen die RWS kan aannemen (zie keerzijde).

- Welke rol heb je binnen de opgave? Zo heb je als bevoegd gezag een initiatiefnemer in een projectbesluit veel meer invloed op het proces dan wanneer je adviseur bent in een project.

4. Hoeveel participatieruimte is er en wat is de ambitie?

- Hoe ziet de omgeving eruit? Wat zijn de regionale en lokale kenmerken?
- Wordt er voldoende gedaan om het perspectief van stakeholders naar binnen te halen en samenwerking met andere te zoeken?
- Is er bestuurlijke of beleidsmatige ruimte die nodig is om oplossingen te zoeken?
- Wat is de participatie-ambitie? Oftewel, wat is je doel van participatie?
- Wat zijn de kaders die al zijn meegegeven? Bijv. vanuit DGMO.
- In welke mate ben je bereid om de uitkomsten van participatie te accepteren?

5. Strategie & plan uitvoering participatie

- Gebruik de stappen 1 t/m 4 om te schuiven met de verschillende parameters en te komen tot een NSOB-sturingsstijl.
- Met de sturingsstijl in basis, kan worden nagedacht over een participatiestrategie en/of invulling daarvan in latere fases. Hoe ga je het participatieproces inrichten en wie heb je hiervoor nodig? Gebruik de acties, alarmbellen, podiummomenten en kansen.

6. Eigen rol en uitvoering participatie

Het uitgangspunt van participatie is om gezamenlijk met de ander de opgave te realiseren. Reflecteer op de gekozen sturingsstijl en strategie:

- Welke sturingsstijl heeft natuurlijk gezien je voorkeur?
- Een sturingsstijl is niet statisch en kan veranderen gedurende het proces. Evalueer de parameters regelmatig en kijk of deze nog steeds relevant zijn.
- Hoe verhoog je het lerend vermogen? We doen steeds meer ervaring op met participatie, leren regio's steeds beter kennen en hebben een netwerk in de regio. Evalueer, deel ervaringen en probeer eens iets nieuws.

Spiekbrieftje NSOB sturingsstijlen

<p>Presterend</p> <ul style="list-style-type: none"> • resultaatgericht • initiatiefnemer • meetbaar • voortgang • monitorent • risicobewust 	<p>Netwerkend</p> <ul style="list-style-type: none"> • samen • relatiegericht • verbindend • randvoorwaardelijk • partner • verkopend
<p>Rechtmatig</p> <ul style="list-style-type: none"> • kaders • objectief • controleerbaar • zorgvuldig • duidelijk & transparant • uitlegend 	<p>Responsief</p> <ul style="list-style-type: none"> • aansluitend • leersnelbaar • ruimtelgevend • tweezijdig • faciliterend • vertrouwend

vanuit overheid naar samenwerking (links)
vanuit samenwerking naar overheid (rechts)